

Lasītājs jautā

(Turpinājums no 7. lpp.)

jautājumu: "Gavēņa laikā kristiešiem vajag gremdēties pārdomās par viņu grēcīgumu, nožēlot grēkus, jautāt pēc Dieva piedošanas un apdomāt to bezgalīgo upuri, kādu Dievs ir uzņēmis viņu vietā." Tā nu redzam, ka Dieva griba attiecībā uz gavēšanu vienprātīgi ir tikusi sludināta gan Vecās, gan Jaunās derības laikā, arī senbaznīcā.

Kristietības pirmajos gadsimtos dažādās vietās tika piekopta dažāda gavēšanas prakse. Tā citviet pirms Lieldienām gavēja divas vai trīs dienas, citviet – nedēļu vai divas. Kopš 4. gs. ir liecības par jau diezgan izplatītu tradīciju Lieldienu laikā gavēt 40 dienas. Šis skaitlis tiek saistīts gan ar 40 dienām, kurās Jēzus tika kārdināts tuksnesī, gan arī ar Mozus 40 dienu gavēni pirms bauslības saņemšanas Sinaja kalna. Kāds alegorisks skaidrojums sešas gavēņa nedēļas jeb 36 dienas (atņemot svētdienas) pielīdzina 1/10 gada. Tādējādi gavēnis simbolizētu garīgās "desmitās tiesas" došanu Dievam no katra mums atvēlētajā Tā Kunga gada.

Reformācijas laikā tika ierosināts

atteikties no Lieldienu gavēņa kā no cilvēku ieviestas tradīcijas, kurai nav pamatojuma Svētajos Rakstos. M. Luters tomēr ieteica gavēni paturēt, jo tas kristiešiem atgādina par Kristus ciešanām un mudina pārdomāt mūžīgās dzīvības jautājumus, tā stiprinoties ticībā. Tādēļ luteriskā baznīca līdz šai dienai ir saglabājusi Lieldienu gavēņa tradīciju.

Un nu atpakaļ pie jautājuma – ko luterāņiem vajadzētu ievērot gavēņa laikā? M. Luters sprediķī par Jēzus kārdināšanu tuksnesī izceļ vairākas lietas: pirmkārt, Jēzus pats neizvēlējās doties tuksnesī un tikt kārdināts. Otrkārt, Jēzus nekad nav sacījis, ka mums būtu jāseko Viņa paraugam šajā lietā. Treškārt, Jēzus tuksnesī tika kārdināts ar tiem pašiem kārdinājumiem, ar kuriem arī mēs ikdienas sastopamies, tas ir – ar nabadzību un trūkumu, kas mūs nospiež, nomāc un nostājas starp mums un Dievu. Ja šis pārbaudījums cilvēkam ir pa spēkam, velns var kārdināt arī ar lielu varu un bagātību, kura tieši tāpat kā nabadzība un grūtības vai pat vēl lielākā mērā kavē cilvēku ceļā pie Dieva. Un visbeidzot, ja šie abi nedarbojas kāda cilvēka ticības graušanai,

tad velns mudina prasīt brīnumus no Dieva. Lūgt ēdienu, kad Dievs jau ir devis darbu, lūgt dziedināšanu, kad Dievs jau ir devis ārstu, lūgt pēc zīmēm, kad Dievs pats ik brīdi sevi apliecina.

Pie katra no mums velns atrod individuālu pieeju, kā ļoti tuvs "draugs" uzrunādams tieši mūsu sirds vēlmes. Tāpēc mums gavēņa laikā nav jācenšas sevi apliecināt, atsakoties un noniecinot tās labās dāvanas, kuras Dievs žēlīgi dod mūsu uzturam. Mūsu gavēšanai jāsaistās ar atturēšanos no tām lietām, kuras ikdienā apriju mums atvēlēto laiku un vilinoši nostājās starp mums un Dievu. Mums jāļauj, lai Dieva Gars mūs vada pie Kristus, pie Dieva Vārda lasīšanas un pārdomāšanas, pie tiem darbiem, kurus Dievs pats ir atzinis par labiem. Lai Dievs tas Kungs palīdz mums katram ikvienam pēc Viņa prāta pavadīt gavēņa laiku, tad arī "tava gaismā atmirdzēs kā rīta blāzma, tava atdzimšana notiks ātrāk, tava tainība ies tavā priekšā, un Tā Kunga godība tevi pavadīs" (Jes 58:8). ܩܕܝܫܐ

Finanšu pārskats par 2006. gada janvāri

Ieņēmumi

Ziedojumi no kolektīviem	1 240,49
Draudzes nodoklis	365,20
Mērķa ziedojumi draudzes avīzei	88,63
Ziedojumi diakonijai	172,98
Par ūdens apgādi no īrniekiem	11,58
Īres maksa no draudzes nama īrniekiem	10,27
Kopā	1 889,15

Izdevumi

Saimnieciskie izdevumi	82,19
Draudzes darbinieku algas	423,54
Ienākumu nod. (par draudzes darbiniekiem)	132,51
Sociālais nod. (par draudzes darbiniekiem)	197,17
Tālrunis	25,51
Par ūdens apgādi	15,50
Apsardze	35,40
Elektroenerģija	89,70
Medikamentu iegāde (diakonija)	13,81
Pabalsti (diakonija)	95,00
Kopā	1 110,33

BIKERU DRAUDZES AVĪZE

Redakcija:
Bīķernieku 146, Rīga, LV-1079
e-pasts: bikeru.avize@e-apollo.lv

Ziņojumi

Sestdien, 18. martā plkst. 18:00 draudzes sapulce**Darba kārtībā:****- draudzes valdes atskalte****- jaunas draudzes padomes vēlēšanas u.c.****Bībeles stundas jauniešiem – 18. martā un 4. aprīlī plkst 16:00**

20. maijā notiks draudzes ekskursija pa maršrutu Rīga (Bīķeru baznīca) – Drusku pilskalns – Alūksne (Glikas muzejs, Alūksnes luteriskā baznīca) – Ates dzirnavas un muzejs – Stāmeriene (pils un Stāmerienes pareizticīgo baznīca) – Gulbene (izbraukums ar tvaika bānīti) – Rīga.

Dalības maksa draudzes locekļiem: pieaugušajiem – 4 Ls, pensionāriem – 2, 50 Ls, bērniem – 2 Ls, bērniem līdz 5.g vecumam – bez maksas.

Vietu skaits ir ierobežots (64 vietas), tādēļ lūdzam savlaicīgi pieteikties pie Ingas Rancānes (mob. tālr. 6555527).

BIKERU EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE

Dievkalpojumi
svētdienās 10:00
otrdienās 7:00

Pieņemšana pie draudzes mācītāja
pirmdienās 17:00 - 18:00
trešdienās 17:00 - 18:00

Bībeles stundas
trešdienās 18:00

Tuvākas uzziņas pie draudzes mācītāja
Aleksandra Bītes
Tālr. baznīcā: 7702517
Tālr. mājās: 7537229

Katehēzes pirmdienās 18:00
vai sestdienās 9:00

SVĒTĀ EVANĢĒLISTA LŪKAS KRIEVU EV. LUT. DRAUDZE
Bībeles stundas
sestdienās 11:15

BIKERU DRAUDZES AVĪZE

Nr. 2 (9)

2006. gada marts

VĒSTS PAR KRUSTU

Aleksandrs Bīte

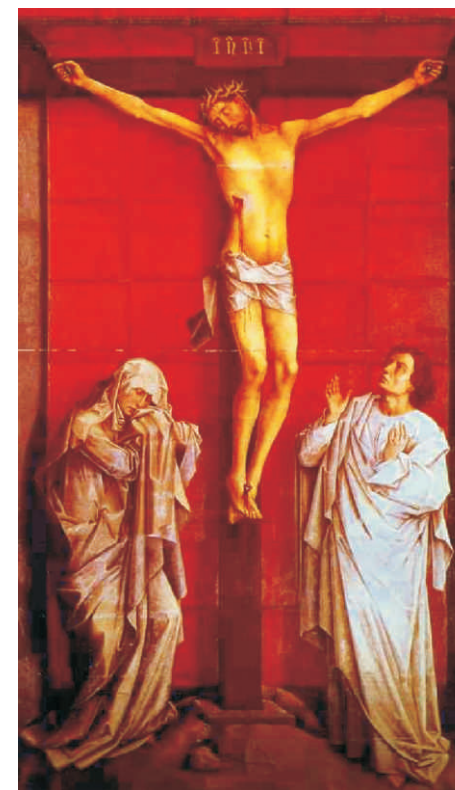
".. mēs sludinām Kristu, krustā sisto, kas jūdiem apgrēcība un pagāniem ģeķība."
(1. Kor. 1:23)

Ir iesācies Kristus ciešanu piemiņas laiks, kad draudze savā dzīvē un sludināšanā īpaši dziļi nododas mūsu ticības galvenā notikuma – Jēzus Kristus ciešanu un nāves – apcerei. Jo šī notikuma spēkā no mūsu krustā sistā Pestītāja caur Evanģēliju uz mums plūst grēku piedošana un mūžīgā dzīvība. Tāpēc Evanģēlijs tiek saukts par krusta vēsti un apustulis Pāvils 1. vēstulē korintiešiem raksta: "Jo vēsts par krustu .. mums, kas topam izglābti, ir Dieva spēks." (1:18)

Šo Jēzus ciešanu un nāves īpašo nozīmi baznīca ir sapratusi visos laikos. Senajā Apustuļu ticības apliecinājumā visa Viņa dzīve ietverta dažos vārdos: ".. piedzimis no jaunavas Marijas, cietis zem Poncija Pilāta, krustā sistis, nomiris, aprakts." Netiek pieminēti ne Viņa veiktie varenie brīnumi, ne dziedināšanas, pat ne vārda sludināšanas darbs, – tikai ciešanas un krusta nāve. Tikai šis Viņa darbs paliek uz mūžīgiem laikiem. Brīnumaini paēdinātie jau pēc dažām stundām atkal prasīja maizi, izdziedinātie atkal saslima, no mirušiem augšāmceltie – sen jau kā miruši. Tikai Jēzus ciešanas un krusts ceļas pāri visam kā saule, kuras dzīvinošie stari apspīd visu pasauli no pirmās tās dienas līdz pēdējai.

Šī ciešanu krusta spēkā cilvēku cilts saccēji Ādams un Ieva varēja slēgt savas acis mierā, jo viņu grēki bija izdeldēti Dieva Jēra asinīs un viņu vārdi bija rakstīti Viņa dzīvības grāmatā (Jņ. atkl. 13:8), arī viņiem Evanģēlija vēsts par sievas dzimumu, kas sadragās čūskas galvu un saņems nāvējošu kodumu papēdī, tika atklāts (1. Moz. 3:15). Ar krusta vārdu stiprinājās paši un stiprināja ticībā arī citus Vecās Derības pravieši, un, pat ja mums šodien būtu dota tikai Vecās Derības vēsts, arī tad mums būtu šķīsts Kristus krusta Evanģēlijs.

Tāpat kā šī krusta stari caur Evanģēliju apmirdzēja tēvus kopš pasaules pirmās dienas, tā tie arī dos gaismu un dzīvību līdz pat pēdējai šī grēka laikmeta dienai. Lai tas tā notiktu, Pestītājs ir licis šai pasaulē būt savai baznīcai, kas sludinās krusta vēsti līdz

Rogirs van der Veidens (~1400–1434),
"Krustā sistais"

pat laiku beigām. Elles vārti to nemūžam nevarēs uzvarēt, un šajā baznīcā Viņš pats būs klātesošs ik dienas līdz pasaules galam ar sava krusta dziedinošo spēku.

Apustulis mūs māca, ka vēsts par Pestītāju, kas kaunpilni cieta un mira pie krusta, ir klupšanas akmens visiem paštaisnājiem viltus svētajiem un pasaulīgi gudrajiem. Šī vēsts nevar tikt pieņemta dabiskā veidā, kā cilvēki pieņem citas lietas šajā pasaulē. To Pāvils pasaka ar vārdiem "jūdiem apgrēcība un pagāniem ģeķība". Jūdi bija tālaika svētie, bet pagāni – grieķi, ēģiptieši u. c. – pasaules gudrie. Bez šīm divām ļaužu kategorijām pasaulē nevienas citas vairs nebija, bet Evanģēlijs dabiskā veidā nebija pieņemams nevienai no tām, jo Evanģēlija pieņemšana un ticība vienmēr ir bijusi un būs brīnumains, pārdabisks notikums – paša Trīsvienīgā Dieva darbs. Dabiskā veidā grēcīgā pasaule pieņem vienīgi melus, patiesību tā

atzīst tikai pārdabiski – kā Dieva dāvanu.

Tomēr tikai šī dabiskajam cilvēkam mulsošā un nepieņemamā vēsts par krustā sisto Dieva Dēlu sniedz nabaga grēciniekam patieso dzīvību. Ticīgais cilvēks to apjauš, jo viss, ko Dievs viņam devis, ir cieši saistīts ar krustā sisto Pestītāju.

No Viņa, krustā sistā, nāk bauslības skarbā balss, jo tikai tur, pie krusta, var skaidri un nepārprotami redzēt Dieva dusmas par mūsu grēku. Ja jau Svētajam, par ko Tēvs ir liecinājis: "Šis ir mans mīļotais Dēls," tādās mokās bija jāmirst pie krusta par mūsu grēkiem, tad varam apjaut, kādu sodu esam pelnījuši. Tā bauslība, kas nāk no krusta vēsts, mūs satriec un izbiedē, un vada pie Kristus, un atkal – pie krustā sistā, jo Viņā ir arī visa Dieva mīlestības pilnība uz mums nabaga grēciniekam.

Tādējādi vēsts par krustā sisto Kristu pārto no bauslības un Dieva dusmu vēsts par žēlastības un piedošanas vēsti grēciniekiem, kā apustulis Jānis raksta: "Redzama kļuvusi ir Dieva mīlestība mūsu starpā, Dievam Savu vienpiedzimušo Dēlu sūtot pasaulē, lai mēs dzīvotu caur Viņu. Šī ir tā mīlestība, nevis ka mēs esam mīļēji Dievu, bet ka Viņš mūs mīlējis un sūtījis Savu Dēlu mūsu grēku izpiršanai." (1. Jņ. 4:9:10)

Tāču krustā sistā Kristus pasludinājums baznīcā nenotiek tikai ar sprediķošanu un mācīšanu. Ikreiz, kad kāds tiek kristīts, saņem Svēto Vakarēdienu vai Absolūciju, krustā sistais Pestītājs tiek pasludināts, jo Kristība ir kristāmā garīga nomīšana kopā ar krustā sisto Kristu un augšāmcelšanās jaunai dzīvei kopā ar augšāmcelto, un Svētais Vakarēdiens ir Kristus miesa, kas par mums pie krusta dota, un asinis, kas pie krusta izlietas mūsu grēku piedošanai. Tāpēc Kristus ciešanu piemiņas laiks, kad draudze savā dzīvē un sludināšanā īpaši nododas mūsu ticības galvenā notikuma – Jēzus Kristus ciešanu un nāves – apcerei, reizē ir arī pievēršanās mūsu ticības pašiem galvenajiem jautājumiem, visdārgākajām dāvanām, ko Dievs savā žēlastībā cilvēkam devis. Lai šis laiks mums visiem ir svētgā!

Jo mēs līdz ar Viņu Kristībā esam aprakti nāvē, lai, tāpat kā Kristus Sava Tēva godības spēkā uzcelts no mirušiem, arī mēs dzīvotu atjaunotā dzīvē.

(Rom.6:4)

Februāra pēdējā svētdienā mūsu dievnamā notika kristību un iesvētību dievkalpojums. Tajā tika kristīts četrus mēnešus vecais Raivis Ērentrauts un iesvētīti trīs jauni cilvēki – Jānis Skopāns, Indra Petjukeviča un Ivonna Labanovska. Pēc dievkalpojuma jaunie draudzes locekļi ir ļoti savīļoti, taču labprāt stāsta par savu ceļu uz mūsu draudzi.

Ivonna. *Es jau labu laiku iepriekš domāju par iesvētībām. Mani kristīja jau pieaugušā vecumā – 20 gados. Ārējais pamudinājums iesvētīties tieši tagad bija tas, ka drīzumā vēlos kristīt savu bērniņu. Pirms sāku nākt uz mācībām, es ļoti daudz ko neapzinājos. Tagad esmu ieguvusi skaidrību savai dzīvei, viss ir nostājies savā vietā. Es visu laiku nesapratu, kāpēc Jēzus Kristus ir tik svarīgs visai ticībai. Tagad es zinu, kāpēc ir krustā sīšana, augšāmcēšanās. Tikai pēc mācībām es sapratu, ka Viņš ir visu lietu centrā.*

Šobrīd ikdienā Ivonna mājās audzina bērniņu, bet viņas aktīvā darba dzīve ir saistīta ar tūrismu – viņa ir ceļojumu konsultants tūrisma aģentūrā.

Savukārt otrs mūsu draudzes jaunpienācējs Jānis strādā Valsts

Nule kristītais Raivis Ērentrauts ar vecākiem un krustvecākiem

Ieņēmumu dienestā, nodokļu administrācijā. Viņš ir ieguvis maģistra grādu Rīgas Tehniskajā universitātē uzņēmējdarbības vadīšanas specialitātē.

Uz mūsu baznīcu Jānis atnācis tādēļ, ka dzīvo tepat Mežciemā.

Jānis. *Es jau bērībā tiku kristīts kā luterānis, tāpēc man nebija šaubu, ka arī iesvētīšos luterāņu baznīcā. Izvēlējos tuvāko baznīcu un mācību laikā sapratu, ka neesmu kļūdījies, jo mācītājs spēja pastāstīt un izskaidrot arī sarežģītas lietas. Sapratu, ka man vajadzētu kļūt par pilntiesīgu baznīcēnu. Skolā es jau biju apguvis ticības mācības pamatus, bet tagad to visu saprotu daudz dziļāk un pamatīgāk.*

Bet, jautāts par to, kas viņam šobrīd dzīvē šķiet visnepieciešamākais, Jānis atbild, ka tas ir miers un nosvērtība pašam sevī.

Evas Lūses teksts un foto

Ivonna Labanovska, Jānis Skopāns un Indra Petjukeviča

RĪGAS PRĀVESTA IECIRKNĪ

Elita Bite

Rīgas siluets ir labi atpazīstams pēc izteiksmīgajiem dievnamu torņiem, un pilsētas skaistie dievnami iepriecina katru. Taču mūs, kristiešus, daudz vairāk interesē, kas un kā šajos dievnamos notiek.

Rīgas luterāņu draudzes ir apvienotas Rīgas iecirknī, kas draudžu locekļu skaita ziņā ir lielākais no 14 Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas prāvestu pārvaldības iecirkņiem. Kāda ir šī kopība, kurai pieder arī mūsu draudze, ar ko atšķiras draudžu dzīve lielākajās draudzēs? Par to un vēl dažām citām lietām saruna ar mūsu Rīgas iecirkņa prāvestu Erbertu Bikši.

Lūdzu, pastāstiet par mūsu baznīcas iecirkni – cik tajā ir draudžu, kas draudzēm ir kopīgs, kas – atšķirīgs, cik mācītāju kalpo Rīgā.

Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Rīgas iecirknī ir divdesmit piecas draudzes, un tajās kalpo divdesmit četri mācītāji, trīs palīgmācītāji un vairāki evaņģēlisti un evaņģēlistes. Statistikas dati par 2004. gadu mums rāda, ka Rīgas draudzēs reģistrēti vienpadsmit tūkstoši trīs simti astoņpadsmit locekļi. Draudzes ir diezgan atšķirīgas viena no otras. Vispirms jau draudzes locekļu skaita ziņā. Mazākajā draudzē ir divdesmit septiņi locekļi, lielākajā – vairāk nekā trīs tūkstoši. Šī lielā atšķirība locekļu skaita ziņā liecina par to, ka ļoti atšķiras arī draudžu dzīvju intensitāte. Ne jau visas draudzes kļūs skaitliski lielas, taču visās draudzēs vajadzētu būt čaklam un dedzīgam draudzes kodolam, pirmām kārtām jau mācītājam. Ir skumīgi, ja draudzes vadība sūdzas par bēdīgo stāvokli, bet, tuvāk iepazīstot situāciju, izrādās, ka viņu pašu sirdīs nav nedz īstas ticības, nedz arī dedzības kaut ko darīt, lai draudzes dzīve varētu uzplaukt. Svētīga izaugsme ir tajās draudzēs, kurās skaidri tiek sludināts Dieva Vārds, kur draudze domā par to, kā ar evaņģēlija vēsti aizsniegt ārpus Baznīcas esošos ļaudis, un kur pietiekami uzmanību velta ģimenēm, jauniešiem un bērniem. Tas, protams, nenozīmē, ka diakonālā kalpošana vai veco ļaužu aprūpe nebūtu svarīga. Būsim pateicīgi Dievam, ka mums Rīgā ir draudzes, no kuru sekošanas Kristum mēs visi varam mācīties.

iespēju, ka tur augšā varētu būt Dievs un mēģinām iedomāties, cik daudz asiņu brēc uz debesīm... Latviešu tautai bija iespēja pateikt *nē* šim bērnu slaktiņam, taču tā pateica *jā*. Varam jau turpināt kalt plānus par latviešu valodas nostiprināšanu, bet nedomāju, ka no šī asins lēmuma kā tauta atlabsim. Kad prezidente izsludinās par likumīgu to, ka viens cilvēks var izlemt nogalināt otru, es droši vien pievienošos to pulkam, kas iestājas par Okupācijas muzeja nojaukšanu. Būtu tīrā divkosība kopt šādu muzeju un atzīmēt tik daudzas upuru piemiņas dienas, ja ne krustneši, ne fašisti, ne komunisti mums nav darījuši neko vairāk par to, ko atzīstam par likumīgu paši pie saviem bērniem.

Nojaušu, ka arī man kādā stērbelē karājas etiķete – runā fanātiskā naidā kā tāds, kas nekad nav stāvējis izšķiršanās priekšā. Es nejūtu ne lielu, ne mazu naidu, tikai žēlumu un sāras. Un es esmu stāvējis izšķiršanās priekšā.

Kad ārstu konsilījs man divdesmit septiņu gadu vecumā pateica, ka mans gaidāmais bērns piedzims fiziski un garīgi kropls un ka jāizdara aborts, manas būtnes nekristītā daļa ļoti, ļoti gribēja piekrist. Man likās, ka visa mana atlikusī dzīve tiek sakropļota un ka tas ir nežēlīgi un negodīgi. Vienīgais, kas deva spēku tikt tam pāri un kam mūsu meita var pateikties par dzīvību, bija manas sievas un mana farizejiskā attieksme pret bausli "Tev nebūs nokaut!" un palāvība, ka Dievs dos spēku izturēt visu, ko uzņemamies, Viņam paklausīdami. Tai laikā mēs par pašlaikos un par Dieva žēlastību uzzinājām vairāk nekā visos sprediķos kopā. Nometot krustu var nomet arī pestīšanu.

Reiz lasīju kādas sievietes stāstu par viņas dramatiskajiem dzimšanas apstākļiem. Viņas vecāku, amerikāņu misionāru mājās kādā Dienvidamerikas ciemā ielauzās kaujinieki. Tie sasēja vīru un viņa acu priekšā izvaroja sievu. No šī nozieguma piedzima meitenīte. Pēc gadiem, būdama jau pieaugusi, viņa rakstīja: "Katru nakti guļot sava vīra rokās, es izjūtu bezgalīgu pateicību pret saviem kristīgajiem vecākiem, kas ļāva man piedzimt."

Iemesli, kādēļ sievietes izšķiras par abortu, var būt ļoti smagi. Es ļoti labi varu saprast, kādēļ sekularizētā sabiedrība tik ļoti vēlas saglabāt iespēju to izdarīt bez kavēkļiem. Taču mums, kristiešiem, ir iespēja uz to paskatīties citādi. Dievs mums ir devis ne tika bausli "Tev nebūs nokaut!", ne tikai aicinājumu aizliegt sevi, ņemt savu krustu un sekot Viņam, bet arī apsollījumu būt mums vistuvāk dzīves traģiskajos un grūtajos brīžos. Tādēļ mums ir daudz labāks iemesls, kā pasaulei atdarīt savu muti par labu tiem, kas paši ir it kā mēmi un

savā labā runāt nespēj, un visu to lietas labā, kas ir atstāti (Salamana pamācības, 31:8). Ja mēs to nedarīsim – kurš tad lai to darītu? Daudzas sievietes iestājas par abortu legalizāciju tādēļ, ka pašas ir reiz par to izšķirušās un tagad nespēj abortu atzīt par bērna nonāvēšanu. Taču Dieva piedāvātais veids, kā tikt galā ar savu pagātni, ir nevis tās noklusēšana un apslēpšana, bet grēksūdze. Nav tāda grēka, ko Dievs nevarētu piedot Kristus dēļ. Nav tādas vainas, par kuru Dievs negribētu atjaunot sirdsmieru. Taču mieru un piedošanu dos nevis abortu legalizācija, bet absolūcija,

evaņģēlijs un sakramenti. Jēzus teica – nāciet pie Manis, es jūs gribu atvieglināt. Kas pie Manis nāk, to es patiesi neatstumušu.

Kad Dievs radīja vīrieti un sievieti, viņš vīrietim uzticēja būt ģimenes galvam. Tas nozīmē – būt galvenajam atbildīgajam Dieva priekšā par svarīgākajiem lēmumiem abu attiecībās. Lai Dievs ir vīrietim žēlīgs, ja viņa nesavaldības, bezatbildības un neuzticamības dēļ ir jāmirst bērniem. To asinis nāks pār viņa galvu. Vīrišķības pazīme ir nevis neapvaldīta potence, bet savaldība un atbildība. *Kyrie eleison!*

Lasītājs jautā

KO LUTERĀŅIEM VAJADZĒTU IEVĒROT GAVĒŅA LAIKĀ?

Guntars Baikovs

Lai spētu rast atbildi uz šo jautājumu, vispirms mums vajadzētu noskaidrot, ko saprotam ar vārdu "gavēnis" un vai mūsu priekšstati par gavēni saskan ar bibliisko izpratni. Šķiet, visbiežāk par gavēni domājam kā par atturēšanos no kādām noteiktām barības vielām, parasti – saistībā ar kādu garīgu praksi. Vai tiešām tāda ir gavēņa patiesā nozīme arī Dieva atklāsmē? Vai arī mums Lieldienu gavēnis būtu jāsaprot kā atturēšanos no ēdieniem un dzērieniem, tam piešķirot kādu garīgu, reliģisku nozīmi?

Vecajā Derībā gavēnis nav pieminēts bieži, un tajās reizēs, kad par to runā, gavēnis parasti ir saistīts ar grēku nožēlu un tuvošanos Dievam, un nevis ar kādu ēdienu nebaudīšanu. Cilvēki visos laikos ir centušies ar saviem darbiem, tajā skaitā ar gavēšanu, iemantot Dieva labvēlību. Arī jūdi nebija izņēmums. Tā vietā, lai gavēšanu izprastu kā grēku nožēlu, atgriešanos pie Dieva un ticības jautājumu pārdomāšanu, arī viņi pārvērta to par ārēju rituālu veikšanu.

Tāds gavēnis Dievam nekad nav bijis tīkams, nedz arī cilvēkam nesis kādu svētību. Praviētis Jesaja mums ir atklājis Dieva attieksmi pret šādu ārēju gavēšanu: "Vai tāda gavēšana lai Man patiktu, vai tā ir tāda diena, kad cilvēks patiesi sagādā savai miesai ciešanas? Kad cilvēks nokar galvu kā niedri, kad apvelk maisu un sēd pelnos – vai tu to vari saukt par gavēšanu un par tādu

dienu, kas Tam Kungam patīk? Vai drīzāk tā nav gavēšana, kāda Man patīk, proti: kad atraisa jūga važas, kad tos, kam pāri nodarīts, atlaiž svabardībā un noņem no viņu pleciem ikkatru jūgu? Vai ne tā? Kad tu savu maizi lauz izsalkušam un nabagus, kas bez pajumtes, uzņem savā namā; kad tu redzi kailus un tos apģērb un neatraujies no sava tuvāka." (Jes 58:5–7) Tā Vecās Derības laikā Dievs apraksta patiesu gavēšanu. Tomēr, lai arī Dievs bija devis šādu nepārprotamu norādi, jūdi par vieglāku atzina ārēju rituālu piekopšanu, nevis paklausīšanu Dieva ieteikumiem.

Jaunās Derības laikā kristieši gavēšanas tradīcijas pārņēma no jūdiem. Un līdzī nāca tā pati vecā labo darbu problēma – gavēnis tika izprasts kā Dievam tīkams darbs. Tāpēc arī apustulis Pāvils ne vienā vien vēstulē bija spiests rakstīt par šiem jautājumiem. "Tas, kas kādu dienu sevišķi ievēro, to ievēro Tam Kungam par godu un, kas ko ēd, ēd to Tam Kungam par godu, jo viņš par to pateicas Dievam. Bet arī tas, kas neēd, to dara Tam Kungam par godu, jo arī viņš pateicas Dievam." (Rom 14:5) Un arī: "Ēdiens mūs netuvinās Dievam; ne mēs esam sliktāki neēdzdami, nedz labāki ēdzdami." (1.Kor 8:8)

Grūti spriest, vai lielākā daļa senbaznīcas kristiešu nonāca pie Dievam tīkamas gavēņa izpratnes vai ne, jo arī apustuļa Jāņa māceklis Polikarps savā Vēstulē filipiešiem raksta par šo pašu

(Turpinājums 8. lpp.)

Kādā no mūsu svētdienas sadraudzības galdiem izraisījās dziļa un ļoti nozīmīga saruna par vēl nedzimušu bērnu dzīvības vērtību un sabiedrības un valsts vieglprātīgo un pat noziedzīgo attieksmi pret to. Rezultātā radās doma šo daudzšķautņaino sarunu turpināt mūsu draudzes laikrakstā. Tēmas ievadam piedāvājam mūsu baznīcas arhibīskapa Jāņa Vanaga rakstu, kas 2002. gada 9. februārī publicēts laikrakstā "Svētdienas Rīts" – kā atbilde uz LR Saeimas pieņemto likumu par abortu legalizāciju. "Biķeru Draudzes Avīzes" nākamajos numuros domājam sarunu par šo tēmu turpināt, tādēļ gaidām arī jūsu jautājumus, ieteikumus un pārdomas par to.

KATRAM SAVA DEMAGOĢIJA

Jānis Vanags

Ginekoloģe Ilze Lietuviete man pastāstīja, ka tikko dzimis zīdains ir bērns, bet pirms pusstundas viņš bija auglis. Valoda ir varena lieta. Pasaki to pašu citādi, un skan daudz labāk. Sakām "grūtniecības pārtraukšana" – un nemaz neizklausās tik briesmīgi. Varam par to uzrakstīt eseju un nepieņemt, ka runājam par cilvēkbērna nogalināšanu, kuram pukst sirds. Bērns var palocīt savus mazos locekļus un savilkt dūrītes. Viņš var kustēties un sajast sāpes. Dažu no šiem bērniem iznīcina ar vakuuma metodi. Apmēram 30 reizu spēcīgāks vakuums kā parastajā putekļu sūcējā sarausta viņu ķermeņus gabalos. Dažreiz ērtības labad viņiem iepriekš sadragā galvaskausu. Citus nonāvē ar cilpveidīgu nazi, vispirms nogriežot šiem bērniem galvu un pēc tam izņemot viņus no mātes klēpja pa gabaliem. Lietojot sāls metodi, daļu augļa ūdens aizstāj ar koncentrētu sāls šķīdumu. Pēc katra norīta malka un elpas vilciena bērns raustās konvulsijās. Viņa smadzenēs sākas asiņošana. Ādas virskārta nolobās, pārējā paliek jēla un saplaisājusi. Pēc dažām stundām var atnākt mokpilnā nāve, taču, kad pēc dažām dienām mātei sākas sāpes, gadās, ka pasaulē nāk vēl dzīvs, bet jau mirstošs bērns. Ja grūtniecības laiks šīm vai līdzīgām metodēm ir jau par lielu, paliek iespēja izdarīt histerotomiju – kaut ko līdzīgu ķeizargriezianam, kura mērķis ir nevis glābt bērnu, bet – viņu nogalināt. Ķirurģiski atverot mātes dzemdi, no tās gandrīz vienmēr izņem dzīvu bērnu. Varbūt viņš pat raud, taču viņu pamet nāvei. Dažus bērnus apzināti nosmacē, citus noslīcina vai nogalina līdzīgā veidā. Latvijā tas notiek piecdesmit reizes dienā.

Man zēl, ja ar šīm detaļām esmu kādu satraucis. Taču, ja domājam, ka aborts ir risinājums, tad vajadzētu būt arī pietiekami aukstasinīgiem un paskatīties savai patiesībai acīs – acīs pēc mūsu pieprasījuma un ar mūsu atbalstu nogrieztajām bērnu galvām. Var, protams, to nedarīt, bet meklēt labskanīgākus vārdus. Tad aborts ir vienkārši sievietes izšķiršanās, ko darīt ar savu ķermeni un par to uztraukties ir demagoģija un vīriešu šovinisms. Ja es, pasarg' Dievs, vēl būtu pieminējis bausli "Tev nebūs nokaut!", tas būtu reliģisks fanātisms un farizejiska

Bībeles interpretācija. Valoda tiešām ir varena lieta! Piekarini tikai vajadzīgās etiķetes un pat vēlēšanās paklausīt Dievam vai žēlums par nobendētu bērnu izklausīsies pēc netikuma. Pat sievietes, kas piketē pret abortiem, ierindosies to vidū, kas nekad nav dzemdējuši, nedz stāvējuši izvēles priekšā, bet kam ir ērta bezdievīga vīriešu morāle. Atšķirīgs viedoklis kļūst par lielu naidu. Un tad vēl tā lielā, melnā etiķete ar vienu vārdu – vīrietis.

Acīmredzot nest sevī dzīvību ir tiešām ne ar ko nesalīdzināms pārdzīvojums. Daža sieviete tādēļ nepieļauj pat domu, ka arī vīrietim Dievs varētu būt piešķīris kādas izjūtas bērna ieņemšanas, veidošanās un dzimšanas priekšā. Ka pretošanās abortiem varētu būt izpausme nevis vīriešu kārei dominēt pār sievieti, bet viņa arhetipiskajai misijai aizsargāt bērna dzīvību. Šādas sievietes ir pārliecinātas, ka vīrietis nespēj aptvert dzīvības noslēpumu dziļumus, kas viņām atklāti, bet izprast vīrietim nav vērts pat censties, jo tāpat tur nekā nav. Viņš derīgs labi ja alimantu maksāšanai. Vīrieši, saudzējiet un glabājiet savas sievietes! Ja sieviete kādreiz, kaut kā, kaut kad tiek ievainota savā sievietībā, var gadīties, ka viņa pāriet robežu, aiz kuras beidzas sieviete un vīrietis kā viena miesa, un sākas sieviešu tauta savos ierakumos un tranšejās. Tur vīrietis ir nevis draugs vai ģimenes galva, bet apspiedējs un konkurents. Tur Dieva vārds ir ne tas, kas Bībelē, bet tas, kas gandarī sievietību. No turienes gandrīz nekad neatgriežas. *Kyrie eleison!*

Kādēļ sievietes izšķiras par abortu? Atceros sešpadsmitgadīgu meiteni, kura uz ārstes jautājumu, kādēļ viņai gada laikā jau trešais aborts, atbildēja: "Dakter, es taču eju uz dejām!" Droši vien tik triviāli iemesli negadās pārāk bieži? Taču vai aborta motīvi vienmēr ir tik smagi, ka atsver brutāli nogalināto bērnu moku pilno nāvi? Vai kaut kas to vispār var atsvērt? Par visiem argumentiem, kas tiek piesaukti legālo abortu aizstāvēšanai, varētu diskutēt, taču ko nu vairs. Deputāti ir balsojuši, *vaša vzjala*, kā saka krievi. Nu Latvijā piecdesmit bērnus ik dienas nogalinās likuma ietvaros, varbūt pat ar tīru sirdsapziņu. Bet ja kaut uz mirkli pieļaujam

Rīgā vēl ir vairāki dzīvojamie rajoni, kuros nav luterāņu draudžu, piemēram, Ķengarags, Zolitūde, Ziepniekkalns. Varbūt būtu jādibina jaunas draudzes, jāceļ jauni dievnami?

Pirms vairākiem gadiem Rīgas mācītāju konventā jau izskanēja šādas domas – varbūt būtu jāveido jaunas draudzes tajos dzīvojamajos rajonos, kuros luterisko dievnamu nav. Ir gājis laiks, nu pie šīs domas atkal esam atgriezušies. Divi jauni un dedzīgi mācītāji – Rinalds Grants un Artis Druvietis – ir izteikuši vēlmi uzsākt misionārisku kalpošanu Imantā–Zolitūdē. Viņu redzējums ir šāds – ar pieredzējušu draudzes locekļu palīdzību novadīt "ALFA" apmācību kursu cilvēkiem, kuriem ir interese par kristīgo ticību, lai tad no tiem, kas apliecinās ticību Kristum, veidotos draudze. Vairākums Rīgas mācītāju šo misionāriskās kalpošanas ideju ir atbalstījuši. Par to liels prieks. Ticu, ka tā būs laba pieredze, no kuras varēsim mācīties, izdarīt arī secinājumus. Ja sekmes būs labas, varēsim domāt arī par citiem Rīgas mikrorajoniem, kuros misionāriskā kalpošana būtu nepieciešama. Protams, būtu jauki, ja varētu celt jaunus dievnamus tur, kur to vēl nav, un tad pulcināt kopā draudzi. Taču man šķiet, ka mums ne materiāli, ne fiziski nav tādu resursu, lai to darītu. Bet vienu varbūt arvien jāpatur vērā – ka mūsu jau esošajos dievnamos vietas vēl ir diezgan. Domāsim par to, kā varam ielūgt cilvēkus nākt mūsu vidū.

Jūs esat kalpojis arī laukos. Kā atšķiras situācija lauku draudzēs no situācijas Rīgā?

Savus pirmos sešus mācītāja kalpošanas gadus esmu pavadījis kalpojot Krustpils un Pļaviņu draudzēs. Īsākus laikposmus esmu kalpojis arī Meņģeles un Baldones draudzēs. Kalpošanas laiku šajās draudzēs vienmēr atceros ar prieku. Skaistākā vērtība, ko iepazinu, ir cilvēki – atvērti, sirsnīgi, vienmēr gatavi palīdzēt. Man šķiet, ka lauku cilvēki ir pieticīgāki, viņi ir pateicīgi par to, ko drīkst saņemt. Bet laukos ļaudis ir arī piesardzīgi. Viņu uzticību nevar iemantot vienā mirklī. Tāda īsta draudzība ar mācītāju izveidojas tikai ar laiku, iepazīstot viņa dzīvi. Klāt nāk arī šāda nianse – par to, ko tu esi pircis veikalā, rītdien runās viss ciemats. Visi un viss tiek apspriests. Rīgā ir citādi. Dzīves ritms, steiga uzspiež savu zīmogu. Šķiet, ka Rīgā cilvēkus vairāk interesē mācītāja intelekts, zināšanas, viņa māka sprediķot un ne tik daudz tas, ko mācītājs dara, kā rīkojas. Rīgā ir vieglāk paslēpties no cilvēku vērojošā skatiena. Taču šeit cilvēki pret mācītāju un viņa kalpošanu ir prasīgāki, kritiskāki. Dažkārt mazliet jūtama arī augstprātība, jo esam taču izglītoti ļaudis un zinām

vislabāk, kā visam ir jābūt, tādēļ varam kritizēt. Bet ir arī daudz pozitīvā – ir tik daudz cilvēku ar labu izglītību, talantiem, spējām! Ja šie ļaudis savus talantus liek lietā draudzes dzīvē, tas ir liels ieguvums un atbalsts mācītājam. Lauku draudzes mācītājam ir aktīvāk jāiesaistās vietējo ļaužu dzīves aktualitātēs un daudz vairāk jābūt gatavam iet pie cilvēkiem. Tikai tā izveidojas attiecības un cilvēki palēnām atrod ceļu uz baznīcu. Rīgā cilvēki draudzi visbiežāk uzmeklē paši. Ir vēl daudz atšķirību starp Rīgas un lauku draudzēm, kuras varētu minēt. Bet liekas, ka šobrīd būs gana. Vēl minēšu tikai vienu atšķirību – daudzos lauku dievnamos ziemeļi ir neizsakāmi auksti!

Ko Jūs sagaidāt no sava iecirkņa draudzēm? Varbūt ir kādas ieceres un darbi, kuru īstenošanai Rīgas draudzēm vajadzētu apvienot savus spēkus?

Es būtu ļoti laimīgs, ja Rīgas iecirkņa draudzēs mācītāji, palīgmācītāji un evaņģēlisti arī nākotnē dedzīgi, sirsnīgi un ar mīlestību pret cilvēkiem sludinātu skaidru Dieva Vārda vēsti. Es ticu, ka visas svētības izaug no uzticības Bībeles vēstij un paklausīgas sekošanas Kristum. No sirds novēlu, lai katrā draudzē starp mācītāju un ļaudīm, kas ir draudzes vadībā, būtu laba saskaņa – lai draudze var baudīt maksimālu svētību. Runājot par kopdarbu, esmu pateicīgs, ka mums ir iespēja ar draudžu mācītājiem regulāri tikties mūsu iecirkņa konventos. Ļoti vēlētos, lai iecirkņa draudzes pastāv lūgšanās par visām mūsu draudzēm, mācītājiem, par Baznīcu kopumā. Sagaidītu arī to, ka draudžu pārstāvji piedalītos semināros un tikšanās reizēs, kuras organizē Baznīcas vadība. Tā ir ne vien iespēja apliecināt mūsu Baznīcas vienotību, bet arī – ar savu līdzdalību un balsi ietekmēt notikumus. Es priecātos, ja no draudzēm nāktu arī kādas iniciatīvas,

LELB Rīgas iecirkņa prāvests un Rīgas Jēzus draudzes mācītājs Erberts Bikšes

priekšlikumi, kas varētu bagātināt mūsu iecirkņa dzīvi. Iespējams, ka būs nepieciešams draudžu atbalsts misionāriskās kalpošanas atbalstīšanai, sākot jaunu draudžu veidošanu. Bet par to draudzes tad arī uzziņās.

Un ja Jums būtu kas sakāms tieši Biķeru draudzei...?

Vispirms es vēlos izteikt savu prieku par Biķeru draudzi. Man gan vēl nav bijusi iespēja Jūsu draudzi apmeklēt, bet esmu dzirdējis daudz labu vārdu par jūsu dzīvi un kalpošanu. Pārļojot par draudzes statistikas datiem. Tie tiešām ir iepriecinoši. Ir prieks apzināties, ka jūsu mācītājs kalpo jums sirsnībā un mīlestībā ar skaidru Dieva Vārda vēsti un ka viņam blakus ir čakla draudzes padome, kurai rūp draudzes dzīve. Un te nu mēs to redzam – kur Kristus ir centrā caur sludināto Dieva Vārdu, tur draudze dzīvo un pieaug. Liels prieks ir arī par svētdienas skolas darbu, kas ir tik jauki audzis un attīstījies. No sirds vēlu Biķeru draudzei daudz miera un prieka sekošanā Kristum!

DAŽI MĪTI PAR GRĒKSŪDZI LUTERISKAJĀ BAZNĪCĀ

Aleksandrs Bite

Gadu gaitā, sastopoties ar dažādiem cilvēku priekšstatiem un viedokļiem par grēksūdzi luteriskajā baznīcā, nākas secināt, ka skaidru Bībelei un luteriskajām ticības apliecībām atbilstošu mācību par grēksūdzi bieži vien nomāc dažādi aplami uzskati, kas ilgākā laika posmā ir tapuši par vispārpieņemtiem priekšstatiem gan baznīcā, gan ārpus tās. Apskatīsim dažus no tiem.

Pirmais mīts: luteriskajā baznīcā nav privātās grēksūdzes.

Reiz katehēzes nodarbībā, kas bija veltīta grēksūdzes tēmai, kāda sieviete, kas gatavojās kristībām un iesvētībām, dzirdēdama, ka es savā stāstījumā pieskaros privātajai grēksūdzei luteriskajā baznīcā, pēkšņi iesaucās: "Un es taču tikai tāpēc atnācu nevis uz katoļu baznīcu, bet uz luterisko, ka tajā nav privātās grēksūdzes!" Tāpat daudzi noteikti būs dzirdējuši par gadījumiem, kad līdzīgu priekšstatu dēļ luterisko baznīcu pametuši un uz Romas katoļu vai Austrumu pareizticīgo baznīcu pārgājuši pēc privātās grēksūdzes alkstoši cilvēki.

Šie gadījumi ir tikai ilustrācija kādam visai izplatītam aplamam priekšstatam jeb mītam par to, ka luteriskajā baznīcā nav privātās grēksūdzes. Domājams, ka lielākā daļa vainas par to jāuzņemas luteriskajai baznīcai pašai, jo tā nereti savā katehisma mācīšanā un sludināšanā ir aizgājusi visai tālu no mācības, kas ietverta tās ticības apliecībās.

Luteriskās ticības apliecības, iesākot ar Mazo katehismu, ko visi draudzes locekļi taču būs lasījuši, pamatā runā tieši par privāto, nevis vispārējo grēksūdzi. Mazajā katehismā Mārtiņš Luters vispirms jautā: "Kas ir biktis?" – un tūlīt arī atbild: "Biktij ir divas daļas: pirmkārt, mēs izsūdzam grēkus un, otrkārt, mēs saņemam no biktstēva grēku atlaišanu jeb piedošanu it kā no paša Dieva, turklāt nešaubamies, bet droši ticam, ka tādejādi mūsu grēki ir piedoti arī

Dieva priekšā debesīs." Tālāk risinot šo tēmu, viņš jautā: "Kādi grēki ir jāizsūdz?" – un atbild: "Dieva priekšā mums jāatzīstas par vainīgiem visos grēkos, arī tajos, ko mēs neapzināmies, – kā to darām lūgšanā Mūsu Tēvs, bet biktstēvam mums ir jāizsūdz tikai tie grēki, kurus mēs apzināmies un jūtam savā sirdī."

No Lutera rakstītā var izsecināt, ka tolaik pastāvējuši vismaz divi grēksūdzes veidi: vispārējā un privātā. Katra kristieša ikdienas dievbijībā uzsvars tiek likts uz vispārējo grēksūdzi, bet saistībā ar ticības kopšanu draudzē un dievkalpojumu – uz privāto grēksūdzi.

Lielajā katehismā Lutera parāda vēl trešo grēksūdzes veidu, kas arī ir ļoti nozīmīgs ticības dzīvei, – kristiešu savstarpējo izlīgumu: "Kā jau esmu sacījis, ka bez šīs [privātās] grēksūdzes, par kuru mēs šeit runājam, pastāv vēl divējāda grēksūdzē, kura drīzāk gan būtu saucama par kristiešu vispārējo grēksūdzi, proti, kad sūdzam grēkus un lūdzam piedošanu tikai Dievam vai arī tikai savam tuvākajam. Šī grēksūdzē ietverta arī lūgšanā Mūsu Tēvs, kur sakām: "Piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem." Jā, visa lūgšana Mūsu Tēvs nav nekas cits kā šāda grēksūdzē. Jo ko gan citu mēs izsakām mūsu lūgšanā, kā vien – atzīstamies, kā mums pietrūkst, ko neesam darījuši, kur esam vainīgi un ka ilgojamies pēc žēlastības un mierīgas sirdsapziņas? Šādai grēksūdzē jānotiek nepātraukti, kamēr vien dzīvojam. Jo tajā atrodama kristīgas dzīves būtība – ka atzīstam sevi par grēciniekiem un lūdzam Dieva žēlastību.

Līdzīga ir grēksūdzē, kurā katrs atzīstas grēkos savam tuvākajam; lūgšanā Mūsu Tēvs ietverta arī šī grēksūdzē, kurā viens otram atzīstam un piedodam grēkus, pirms esam nākuši Dieva priekšā, lai lūgtu piedošanu."

Lutera sacītais atspoguļo tālaika baznīcas vispārpieņemto praksi – vairākums ticīgo savā liturģiskajā jeb ar dievkalpojumu saistītajā ticības dzīvē pazīst un zina vienīgi privāto grēksūdzi. Tas tā bija arī tadē, ka Svētā Vakarēdiena saņemšana viduslaikos bija cieši saistīta ar privāto grēksūdzi. Tādejādi evaņģēliskās ticības tēvi vismaz sākumā saglabā baznīcā

ierasto praksi, saskaņā ar kuru tie, kas vēlējās saņemt Svēto Vakarēdianu, ikreiz sūdzēja savus grēkus biktstēvam un tikai pēc tam tika pielaisti pie Sakramenta saņemšanas.

Te vajadzētu īsi paskaidrot, ka šāda prakse bija īstenojama tadē, ka viduslaikos baznīcā nebija paraduma Svēto Vakarēdianu saņemt bieži, bet gan – tikai reizi gadā vai pat vēl retāk. Turklāt jāņem arī vērā, ka lielākajos dievnamos parasti kalpoja vesels pulks priesteru, tāpat vienlaikus varēja tikt uzklautas vairāku cilvēku privātās grēksūdzes. Retā iešana pie Dievgalda bija saistīta ar dažām Romas katoļu baznīcas mācības un prakses īpatnībām.

Pirmkārt, Romas baznīcas kanoni noteica, ka Altāra sakramentu jeb Tā Kunga Mielastu ir ieteicams saņemt reizi gadā – Lielā gavēņa laikā. Pēc šī kanona vadījās vairums ticīgo.

Otrkārt, no biežas Sakramenta baudīšanas ticīgos atturēja Romas baznīcas mācība par Svēto Vakarēdianu un mises upuri. Romas baznīca mācīja un vēl tagad māca, ka Svētajā Vakarēdienā ir divas daļas. Viena no tām ir Kristus iedibinātais Sakraments, kurā cilvēki var saņemt Viņa miesu un asinis, otra – cilvēku ieviestais mises upuris, ko priesteris, izpildot īpašu rituālu, pieņemas Dievam, lai ar šī upurēšanas darba nopelni iegūtu labumu tiem, kuru labā tas veikts. Šis upuris varēja tikt upurēts par labu gan dzīvam, gan mirušam cilvēkam, kam pašam nemaz nebija nepieciešamības Kristus Sakramentu saņemt, lai grēku piedošanu un citus mises upurim piedēvētos labumus iegūtu. Šāds mises upuris saskaņā ar Romas baznīcas apgalvojumu izdzēšot visāda veida grēkus tam, kā labā tas tiek upurēts, pat tad, ja cilvēks pats atrodas nāves grēkā.

Tai pašā laikā tika mācīts, ka Svētā Vakarēdiena saņemšana saskaņā ar Kunga iestādījumu un pavēli ir saistīta ar bīstamību, ka tās saņēmējs var nebūt pietiekami labi sagatavojies un tadē var saņemt Svēto Mielastu sev par sodu. Turklāt Romas mācība noteica, ka pat cienīga un pareiza Tā Kunga miesas saņemšana (biķeris parastiem draudzes locekļiem netika sniegts) atbrīvojot saņēmēju tikai no ikdienišķajiem grēkiem!

Tādejādi pilnīgi loģiski izveidojās situācija, ka cilvēki labprātāk izvēlējās izmantot iespēju, ko sniedza cilvēku izgudrotais mises upuris, jo tā, kā apgalvoja Romas baznīca, var atbrīvoties gan no tā sauktajiem nāves grēkiem, gan no ikdienišķajiem. Ļaudis izvairījās no Tā Kunga Mielasta saņemšanas, jo baidījās to saņemt necienīgi un par sodu, un turklāt, kā mācīja baznīca, tas taču atbrīvojot tikai no ikdienišķajiem grēkiem.

Tāpat Svētais Vakarēdiens tolaik parasti tika saņemts reizi gadā, un arī privātā grēksūdzē lielākoties tika praktizēta reizi gadā. Taču situācija attiecībā uz Sakramenta saņemšanas biežumu evaņģēliskajā baznīcā drīzumā radikāli mainījās, jo patiesās Evaņģēlija mācības sludināšanas rezultātā cilvēki sāka arvien vairāk saprast, cik lielu svētību tiem dod Tā Kunga Mielasts, un tad tie vēlējās arvien biežāk to saņemt.

Mūsu ticības tēvi izpratni par Svētā Vakarēdiena un privātās biktis jeb Absolūcijas ciešo saistību ir nostiprinājuši arī mūsu baznīcas galvenajā ticības apliecinājumā – Augsburgas ticības apliecībā. Šīs apliecības XXV artikulā mēs lasām: "Grēksūdzē mūsu baznīcās nav atņemta. Patiesi, Tā Kunga miesu mēs nemēdzam pasniegt tiem, kas iepriekš nav iztaujāti un saņēmuši Absolūciju. Turklāt ļaudis tiek ļoti rūpīgi mācīti par ticības nozīmi Absolūcijā, kas līdz šim tika pilnīgi noklusēta. Mūsu ļaudis tiek mācīti augstu vērtēt Absolūciju, kas ir Dieva balss un tiek pasludināta Dieva uzdevumā. Atslēgu vara tiek parādīta visā krāšņumā, un tiek atgādināts, kādu mierinājumu tā nes izbiedētām sirdsapziņām. Tiek mācīts arī tas, ka Dievs prasa ticību šādai Absolūcijai kā balsij, kas atskan no Debesīm, un ka šāda ticība Kristum patiesi iegūst un saņem grēku piedošanu."

Arī Augsburgas ticības apliecības XI artikulā mēs lasām: "Par grēksūdzi tiek mācīts, ka privātā grēku piedošana jeb Absolūcija draudzēs ir paturama, lai gan grēksūdzē nav nepieciešama visu pārskatīšanu, jo tas nav iespējams, kā par to sacīts psalmā: "Kas gan

apzinās savu nomaldīšanos?" (Ps. 19:13)."

Kā gan varēja notikt, ka privātā grēksūdzē gandrīz vai pilnīgi izzuda vēlāko laiku luteriskajā baznīcā un radās pat maldīgs priekšstats, ka tās luteriskajā baznīcā vispār nav? Vispirms minēšu kādu objektīvu faktoru, kas to netieši ietekmēja.

Ar laiku, kad krasī palielinājās Svētā Vakarēdiena saņemšanas biežums, palika apgrūtināti un pat neiespējami ikreizēju Sakramenta saņemšanu saistīt ar privāto grēksūdzi. Tas arī tā nebūtu jādara. Iedomāsimies situāciju, kad draudzē, kurā Svēto Vakarēdianu ik svētdienas saņem simts vai vēl vairāk cilvēku, tiem visiem pirms tam privātā grēksūdzē būtu jāizsūdz savi grēki. Turklāt – vai privātā grēksūdzē ir nepieciešama katram cilvēkam reizi nedēļā vai pat biežāk? Ja to pārvērstu par obligātu likumu, tad ticīgo sirdsapziņas tiktu apkrautas ar vēl lielāku cilvēcisko priekšrakstu jūgu smagumu nekā pie pāvesta. Šādai ikdienišķai grēksūdzē taču ir Dieva dāvāts veids – vispārējā grēksūdzē, kā to redzam lūgšanā Mūsu Tēvs: "...un piedod mums mūsu parādus."

Arī viduslaiku baznīcas prakse pazina līdzīgu situāciju, kad cilvēki saņēma Svēto Vakarēdianu bieži. Tie bija mūki, priesteri vai īpaši dievbijīgi draudzes locekļi.

Gadījumos, kad Sakraments tika saņemts bieži, tā saņemšanu parasti nesaistīja ar ikreizēju obligātu privāto biktī, bet ļaudīm noteica kādu citu biežumu privātajai biktij. Kad šādi cilvēki gribēja saņemt Svēto Vakarēdianu, tie sūdzēja savus grēkus vispārējā grēksūdzē, kurā nenotika atsevišķu grēku uzskaitīšana, līdzīgi tam, kā tas notiek arī mūsu luteriskā dievkalpojuma liturģijā šodien.

Tomēr šāda prakse, kas ienākusi mūsu luteriskajā baznīcā, nekādā gadījumā nav iemesls tam, ka privātā grēksūdzē luteriskajā baznīcā tiek pamesta novārtā, jo tā tomēr paredzēja vietu arī privātajai grēksūdzē. Iemesli tam, ka privātā grēksūdzē luteriskajā baznīcā pakāpeniski gandrīz vai izzuda, saistāmi ar vairākiem citiem faktoriem.

Pirmais faktors ir racionālisma un apgaismības laikmetā (18.–19. gs.) iesakņojusies Dieva žēlastības un Viņa žēlastības līdzekļu noliegšana, kas atstāja arī dziļu ietekmi uz luterisko baznīcu, tās dzīvi un sludināšanu.

Otrais faktors, kas to būtiski ietekmējis, ir draudzes locekļu garīgais kūtrums, kas nāk no priekšstata – ja jau privātā grēksūdzē nav obligāta, tad to var neņemt vērā vispār.

Trešais faktors ir dažādu svešu ieskatu ienākšana luteriskajā baznīcā, kas saistīti ar reformātu vai dažādu brīvbasnīcu teoloģijas ietekmi, kuras bieži vien ir uzskatījušas privātās grēksūdzes praksi luteriskajā baznīcā par neevaņģēlisku Romas palieku.

No mūsu katehisma un baznīcas ticības apliecību rakstiem ir skaidrs, ka privātai grēksūdzēi ir ierādīta nozīmīga vieta mūsu baznīcā un uzskats par to, ka luteriskajā baznīcā nav privātās grēksūdzes, ir nepatiess. Lai gan pēdējos gados privātās grēksūdzes loma luteriskajā baznīcā Latvijā ir manāmi pieaugusi, taču vēl ir jāpieliek daudz pūļu gan mācītāju, gan draudzes locekļu izglītošanā un pamudināšanā, lai privātā grēksūdzē atkal varētu ieņemt pienācīgu vietu mūsu baznīcas dievbijībā.

(Turpinājums nākamajā numurā.)

